

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“ПРАВОВІ ПИТАННЯ
РЕАБІЛІТАЦІЇ ІНВАЛІДІВ”**

**(для спеціалістів спеціальності
“Правознавство”)**

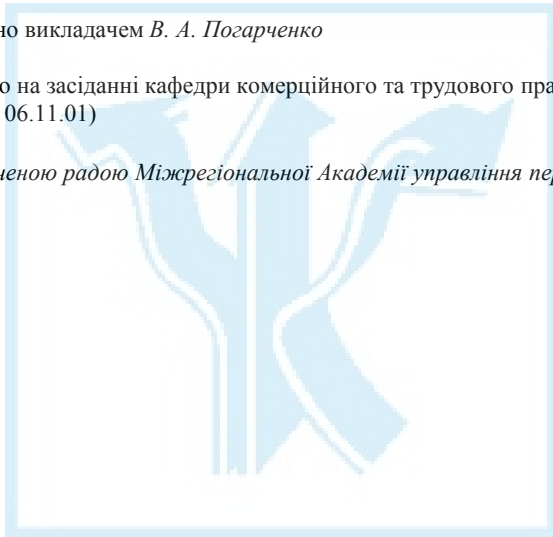
МАУП

Київ 2002

Підготовлено викладачем *В. А. Погарченко*

Затверджено на засіданні кафедри комерційного та трудового права (Протокол № 4 від 06.11.01)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Погарченко В. А. Навчальна програма дисципліни “Правові питання реабілітації інвалідів” (для спеціалістів спеціальності “Правознавство”). — К.: МАУП, 2002. — 22 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Правові питання реабілітації інвалідів”, контрольні питання, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2002

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На етапі поглиблення ринкових перетворень в Україні соціальна політика є важливим фактором економічної стратегії.

Питання соціального захисту громадян — насамперед прерогатива державної політики. Держава вживає заходів щодо розв'язання питань економічного становища і гарантії соціального захисту громадян.

Нині найбільш незахищеною категорією населення є інваліди, які потребують уваги, підтримки та допомоги.

Навчальною дисципліною “Правові питання реабілітації інвалідів” передбачено вивчення складного комплексу теоретичних положень, правових інститутів, державних та громадських структур та широкого діапазону суспільних відносин у сфері реабілітації інвалідів.

Основна мета курсу — дати студентам необхідні правові знання, пов'язані з їх професійною підготовкою.

Основні завдання курсу:

- ознайомити студентів з базовими принципами державної політики у сфері реабілітації інвалідів;
- розглянути особливості правового регулювання відносин, що виникають у сфері реабілітації інвалідів;
- ознайомити студентів із системою органів соціального забезпечення;
- сформувати навички роботи з нормативними матеріалами.

При вивченні курсу студентам необхідно опрацювати рекомендовану навчальну літературу і нормативні акти, найважливіші з них необхідно законспектувати.

Для перевірки засвоєння матеріалу студенти виконують контрольну роботу і складають іспит.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПРАВОВІ ПИТАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ІНВАЛІДІВ”

№ п/п	Назва теми
1	Реабілітація інвалідів як вид соціального забезпечення
2	Принципи реабілітації інвалідів
3	Законодавство України у сфері реабілітації інвалідів
4	Правовідносини у сфері реабілітації інвалідів
5	Характеристика суб'єктів у сфері реабілітації інвалідів
6	Загальне поняття реабілітації інвалідів. Завдання реабілітації, її види
7	Професійна реабілітація інвалідів
8	Особливості правового регулювання праці інвалідів
9	Соціальне забезпечення інвалідів
10	Освіта інвалідів
11	Контроль за дотриманням законодавства про правовий та соціальний захист інвалідів України

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПРАВОВІ ПИТАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ІНВАЛІДІВ”

Тема 1. Реабілітація інвалідів як вид соціального забезпечення

Конституція України про правовий та соціальний захист громадян.
Непрацевдатні у суспільстві: розвиток ідей та інститутів соціального захисту.

Історія розвитку інституту реабілітації інвалідів.

Місце реабілітації інвалідів у соціальній політиці держави.

Поняття реабілітації інвалідів. Організаційно-правові форми реабілітації інвалідів. Види реабілітації інвалідів.

Суспільні відносини, що регулюються інститутом реабілітації інвалідів у праві соціального забезпечення. Особливості методу правового регулювання соціальних відносин у сфері реабілітації інвалідів.

Література [1–3; 7; 9; 10; 17; 28; 50; 51; 53–55; 58; 60; 61; 63–66]

Тема 2. Принципи реабілітації інвалідів

Поняття і загальна характеристика принципів соціальної реабілітації інвалідів.

Законність, додержання і захист прав людини.

Загальність і доступність реабілітації, поширення її на всіх громадян.

Всебічність і різноманітність — охоплення всіх випадків повної чи часткової непрацездатності.

Диферентність, системність та індивідуальний підхід.

Конфіденційність реабілітації.

Фінансування реабілітації інвалідів за рахунок державного бюджету та інших джерел, передбачених чинним законодавством.

Відповідальність суб'єктів реабілітації інвалідів за додержання етичних і правових норм, вимог і правил здійснення реабілітаційних заходів.

Гарантованість судового захисту порушених прав громадян.

Література [1–3; 9; 10; 14; 21; 22; 28; 29; 53–55; 58; 60; 61; 64]

Тема 3. Законодавство України у сфері реабілітації інвалідів

Конституція України як Основний Закон про соціальне забезпечення.

Закони України як правова база реабілітації інвалідів:

- “Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”;
- “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”;
- “Про основні заходи соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”;
- “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;
- “Основи законодавства України про охорону здоров'я”;
- “Кодекс законів про працю України”;
- “Про зайнятість”;
- “Про пенсійне забезпечення”.

Підзаконні нормативно-правові акти, що прийняті у розвиток законів у сфері реабілітації інвалідів:

- “Про проведення Міжнародного дня інвалідів” — Розпорядження Президента України;
- “Про додаткові заходи щодо поліпшення соціального захисту та медичного обслуговування інвалідів”;
- “Положення про Міністерство праці та соціальної політики України” — Указ Президента України;
- “Положення про Міністерство охорони здоров'я України”.

Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України:

- “Положення про медико-соціальну експертизу”;

- “Положення про індивідуальну програму реабілітації та адаптації інвалідів”;
- “Положення про порядок бронювання на підприємствах, в організаціях і установах робочих місць для працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту”.

Нормативно-правові акти міністерств:

- “Інструкція про встановлення груп інвалідності”;
- “Інструкція про порядок забезпечення населення України протезно-ортопедичними виробами”;
- “Типове положення про центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів”.

Література [1–5; 9; 10; 14; 17; 21; 28; 35–40; 43; 45; 46, 48; 50; 51–55; 59; 63; 65]

Тема 4. Правовідносини у сфері реабілітації інвалідів

Поняття правовідносин у сфері реабілітації інвалідів. Основні види суспільних відносин у сфері реабілітації інвалідів, їх характеристика. Види правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.

Загальна характеристика суб’єктивного складу правовідносин у сфері реабілітації інвалідів. Загальне і спеціальне право суб’єктів у системі правовідносин у сфері реабілітації інвалідів. Юридичні факти у сфері реабілітації інвалідів, їх значення і класифікація.

Процедурні відносини у сфері реабілітації інвалідів. Процедурні відносини у сфері реабілітації процесуальних відносин.

Література [1; 2; 4; 5; 7–9; 12–15; 20; 21; 26; 27; 35–37; 39; 41; 45; 50–55; 57; 58; 60–62; 66–68]

Тема 5. Характеристика суб’єктів у сфері реабілітації інвалідів

Система державних органів у сфері реабілітації інвалідів.

Верховна Рада України, її компетенції у соціальній сфері.

Президент України, його роль у розробці та втіленні в життя соціальної політики в державі.

Кабінет Міністрів України — вищий орган у системі органів виконавчої влади, його роль і компетенція у здійсненні державної політики щодо інвалідів.

Компетенція центральних органів виконавчої влади у сфері соціального захисту інвалідів: Міністерство праці та соціальної політики Украї-

ни, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти і науки України.

Компетенція місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту інвалідів.

Громадські організації інвалідів.

Поняття інвалідності. Медичні та правові критерії інвалідності. Групи інвалідності, умови призначення групи інвалідності. Характеристика причин інвалідності. Поняття інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання. Поняття інвалідності внаслідок загального захворювання.

Види інвалідів. Порядок проходження огляду громадян у МСЕК.

Організація і строки переогляду у МСЕК.

Критерії визначення інвалідності.

Література [1–10; 12; 14; 17; 20; 26; 27; 35–37; 41; 45; 46; 50; 51–55; 57; 58; 60; 61; 65; 67]

Тема 6. Загальне поняття реабілітації інвалідів. Завдання реабілітації, її види

Поняття реабілітації інвалідів. Види реабілітації інвалідів.

Медична реабілітація: поняття і загальна характеристика (відновна терапія і реконструктивна хірургія з поступовим протезуванням).

Професійна реабілітація: поняття та її елементи.

Професійна орієнтація, професійне навчання або перекваліфікація, раціональне працевлаштування.

Соціально-побутова реабілітація: поняття та складові. Соціально-побутове влаштування, соціально-побутове обслуговування вдома та в медико-соціальних умовах.

Адаптація інвалідів. Реабілітаційна допомога. Види реабілітаційної допомоги.

Індивідуальна програма реабілітації інвалідів.

Завдання реабілітації та адаптації інвалідів.

Література [3; 8–10; 14; 21; 22; 24; 28; 35–40; 44–46; 50–55; 58; 60–63; 65; 66]

Тема 7. Професійна реабілітація інвалідів

Поняття професійної реабілітації інвалідів.

Завдання професійної реабілітації. Елементи професійної реабілітації інвалідів:

- професійний відбір;
- професійна орієнтація;
- професійне навчання або перекваліфікація;
- професійна адаптація;
- працевлаштування.

Органи, що здійснюють працевлаштування інвалідів.

Роль служби зайнятості у сфері професійної реабілітації інвалідів.

Працевлаштування інвалідів: поняття і завдання. Правове регулювання працевлаштування інвалідів (трудове, адміністративне, цивільне, сімейне право та право соціального забезпечення).

Робоче місце інваліда. Вимоги до робочого місця інваліда. Стимулювання підприємств до створення робочих місць для інвалідів. Бронювання робочих місць, призначених для інвалідів. Забезпечення інвалідів, які працюють вдома, сировиною, матеріалами, напівфабрикатами та інструментами.

Література [1–3; 9; 10; 14; 17; 19–24; 28; 36; 37; 39; 40; 45; 50; 51; 53–55; 59–61; 64; 66; 67]

Тема 8. Особливості правового регулювання праці інвалідів

Право інвалідів на працю. Особливості прийняття інвалідів на роботу. Застосування випробування при прийнятті на роботу інвалідів. Статус інваліда, який влаштовується на роботу. Направлення на роботу інвалідів.

Переведення, переміщення та зміна істотних умов праці стосовно інвалідів. Особливості звільнення інвалідів.

Регулювання робочого часу інвалідів. Скорочений та неповний робочий час інвалідів. Робота інвалідів у нічний час. Залучення інвалідів до надурочних робіт.

Правове регулювання часу відпочинку інвалідів. Щорічні відпустки: порядок надання та строки.

Оплата праці інвалідів. Гарантії прав інвалідів з охорони праці. Закон України “Про охорону праці”.

Правове регулювання праці інвалідів на спеціалізованих підприємствах (УВП УТОГ, УВП УТОС).

Література [3; 8; 9; 15; 17; 20; 22–24; 28; 38; 40; 45; 50; 51; 53–55; 60; 61; 65–67]

Тема 9. Соціальне забезпечення інвалідів

Поняття пенсійного забезпечення. Пенсії по інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання. Пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання. Пенсія по інвалідності окремих категорій громадян. Пенсія за особливі заслуги перед Україною.

Соціальні допомоги: поняття та види. Допомога по тимчасовій непрацездатності у зв'язку з доглядом за інвалідом. У зв'язку з протезуванням з поміщенням у стаціонар протезно-ортопедичного підприємства. Допомога по догляду за дитиною-інвалідом до досягнення нею 16-річного віку.

Щомісячні допомоги малозабезпеченим особам, які проживають разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу. Допомога на поховання.

Соціальне обслуговування. Утримання у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, утримання у спеціальних будинках-інтернатах для пристарілих та інвалідів. Утримання у психоневрологічних інтернатах.

Санаторно-курортне лікування. Грошова компенсація санаторно-курортного лікування: порядок надання і розмір.

Соціально-побутове обслуговування на дому та у денних відділеннях центрів соціального обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян.

Протезно-ортопедичне обслуговування. Пільги та компенсації для інвалідів. Проїзд інвалідів транспортом загального користування. Забезпечення інвалідів спеціальними транспортними засобами.

Література [1–10; 12–14; 17; 25; 28–38; 41–43; 45; 46; 48–64; 66; 68]

Тема 10. Освіта інвалідів

Інтеграція інвалідів у суспільство через освіту. Поняття та види інтеграції у процесі навчання: комбінована, часткова, тимчасова та повна. Рекомендації МСЕК щодо напрямку навчання інвалідів. Перелік професій (спеціальностей), їх характеристика, характер, умови праці, а також медичні показання та протипоказання до навчання інвалідів за відповідними професіями.

Мережа навчальних закладів для навчання (освіти) інвалідів:

- навчальні заклади органів соціального захисту населення;
- спеціалізовані підприємства інвалідів;

- спеціалізовані навчальні заклади (будинки-інтернати, школи-інтернати, школи при лікарнях);
- професійно-технічні та вищі заклади загального типу системи Міністерства освіти і науки України.

Проблема навчання інвалідів вдома.

Правила прийняття інвалідів до вищих навчальних закладів України.

Відкритий Міжнародний університет розвитку людини “Україна”: досвід, проблеми та перспективи. Особливості розробки навчальних програм для інвалідів.

Література [1–3; 9; 18–21; 26, 38–40; 45; 50; 51; 53–55; 60; 63; 67]

Тема 11. Контроль за дотриманням законодавства про правовий та соціальний захист інвалідів України

Органи, які здійснюють контроль за додержанням законодавства про правовий та соціальний захист інвалідів: прокуратура, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних рад народних депутатів, інспекція служби зайнятості, інші державні органи, їх повноваження та компетенції.

Особливості застосування заходів впливу до інвалідів.

Відповідальність за порушення законодавства про правовий та соціальний захист інвалідів.

Література [1–5; 7–11; 14; 17; 21; 23; 24; 26; 28; 39; 50–55; 60; 62; 64; 67]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Конституція України про правовий та соціальний захист громадян.
2. Непрацевдатні у суспільстві: розвиток ідеї та інститутів соціального захисту.
3. Місце реабілітації інвалідів у соціальній політиці держави.
4. Суспільні відносини, що регулюються інститутом реабілітації інвалідів у праві соціального забезпечення. Особливості методу правового регулювання соціальних відносин у сфері реабілітації інвалідів.
5. Історія та розвиток інституту реабілітації інвалідів.
6. Поняття, предмет і метод реабілітації інвалідів.
7. Поняття і загальна характеристика принципів соціальної реабілітації інвалідів.
8. Законність, додержання і захист прав людини.

9. Загальність і доступність реабілітації, поширення його на всіх громадян.
10. Всебічність і різноманітність — охоплення всіх випадків повної або часткової непрацездатності.
11. Диферентність, системність та індивідуальний підхід.
12. Конфіденційність реабілітації.
13. Фінансування реабілітації інвалідів за рахунок державного бюджету та інших джерел, передбачених чинним законодавством.
14. Відповідальність суб'єктів реабілітації інвалідів за додержання етичних і правових норм, вимог і правил здійснення реабілітаційних заходів.
15. Гарантованість судового захисту порушених прав громадян.
16. Організаційно-правові форми реабілітації інвалідів.
17. Види реабілітації інвалідів, їх загальна характеристика.
18. Джерела фінансування реабілітації інвалідів, їх порядок формування.
19. Основні принципи соціальної реабілітації інвалідів.
20. Законодавство України про реабілітацію інвалідів.
21. Характеристика правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
22. Особливості процесуальних правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
23. Стадії реалізації особою права на реабілітацію.
24. Поняття правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
25. Основні види суспільних відносин у сфері реабілітації інвалідів, їх характеристика.
26. Види правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
27. Загальна характеристика суб'єктивного складу правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
28. Загальне і спеціальне право суб'єктів у системі правовідносин у сфері реабілітації інвалідів.
29. Юридичні факти у сфері реабілітації інвалідів, їх значення та класифікація.
30. Процедурні відносини у сфері реабілітації інвалідів.
31. Система державних органів у сфері реабілітації інвалідів.
32. Верховна Рада України, її компетенції у соціальній сфері.
33. Президент України, його роль у розробці та втіленні у життя соціальної політики у державі.

34. Кабінет Міністрів України — вищий орган у системі органів виконавчої влади, його роль і компетенція у здійсненні державної політики щодо інвалідів.
35. Компетенція центральних органів виконавчої влади у сфері соціального захисту інвалідів.
36. Компетенція місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту інвалідів.
37. Громадські організації інвалідів.
38. Поняття інвалідності.
39. Медичні та правові критерії інвалідності.
40. Групи інвалідності, умови призначення групи інвалідності.
41. Характеристика причин інвалідності.
42. Поняття інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання.
43. Поняття інвалідності внаслідок загального захворювання.
44. Види інвалідів.
45. Організація і строки переогляду у МСЕК.
46. Критерії визначення інвалідності.
47. Роль громадських організацій інвалідів у сфері реабілітації інвалідів.
48. Система державних органів у сфері реабілітації інвалідів.
49. Правовий статус інвалідів.
50. Інвалідність: поняття, причини та види.
51. Організація, компетенції і склад медико-соціальної експертної комісії (МСЕК).
52. Порядок і строки здійснення огляду громадян у МСЕК. Критерії визначення інвалідності.
53. Завдання реабілітації інвалідів.
54. Поняття і види реабілітації інвалідів.
55. Медична реабілітація інвалідів: загальна характеристика.
56. Професійна реабілітація інвалідів: поняття, елементи та етапи.
57. Соціально-побутова реабілітація: поняття і складові елементи.
58. Роль служби зайнятості у сфері професійної реабілітації інвалідів.
59. Правове регулювання працевлаштування інвалідів.
60. Працевлаштування інвалідів: поняття, завдання та форми.
61. Робоче місце інвалідів: поняття та критерії.
62. Професійне навчання: поняття, завдання та форми.
63. Органи, що здійснюють працевлаштування інвалідів.
64. Особливості правового регулювання праці інвалідів.

65. Правове регулювання праці інвалідів на спеціалізованих підприємствах.
66. Особливості пенсійного забезпечення інвалідів.
67. Соціальні допомоги інвалідам.
68. Соціальне обслуговування інвалідів.
69. Протезно-ортопедичне обслуговування інвалідів.
70. Пільги та компенсації для інвалідів.
71. Забезпечення інвалідів спеціальними транспортними засобами.
72. Система навчальних закладів для навчання (освіти) інвалідів.
73. Пільги для інвалідів при вступі до вищих навчальних закладів.
74. Особливості застосування заходів впливу до інвалідів.
75. Відповідальність за порушення законодавства про правовий і соціальний захист інвалідів.
76. Органи, які здійснюють контроль за додержанням законодавства про правовий і соціальний захист інвалідів.
77. Санаторно-курортне лікування інвалідів.
78. Утримання інвалідів у медико-соціальних установах.
79. Особливості правового регулювання робочого часу і часу відпочинку інвалідів.
80. Форми працевлаштування інвалідів.
81. Індивідуальна програма реабілітації інвалідів.
82. Центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів: склад та повноваження.
83. Порядок забезпечення інвалідів автомобілями.
84. Особливості навчання інвалідів.
85. Пенсії по інвалідності для окремих категорій громадян.
86. Інтеграція інвалідів у суспільство через освіту.
87. Поняття та види інтеграції у процесі навчання: комбінована, часткова, тимчасова та повна.
88. Рекомендації МСЕК щодо напрямку навчання інвалідів.
89. Перелік професій (спеціальностей), їх характеристика, умови праці, а також медичні показання та протипоказання до навчання інвалідів за відповідними професіями.
90. Проблема навчання інвалідів вдома.
91. Правила прийняття інвалідів до вищих навчальних закладів України.
92. Відкритий Міжнародний університет розвитку людини “Україна”: досвід, проблеми та перспективи. Особливості розробки навчальних програм для інвалідів.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Основною формою керівництва самостійною роботою студента з боку викладача, засобом допомоги і контролю за індивідуальною роботою над навчальним матеріалом упродовж семестру є перевірка та рецензування контрольної роботи. Написання контрольної роботи передбачено планом навчального процесу підготовки спеціалістів спеціальності “Правознавство” заочної та дистанційної форм навчання. Мета контрольної роботи — закріпити, поглибити і узагальнити здобуті студентом знання, виявити рівень умінь їх застосовувати. Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом, повертається студентові без перевірки.

Загальний обсяг контрольної роботи становить 10–15 аркушів друкованого тексту (або 20 сторінок рукопису) через два міжрядних інтервали (тридцять рядків на сторінці).

Номер варіанта контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки.

При виконанні контрольної роботи слід використовувати літературу, наведену наприкінці цієї навчальної програми, та враховувати зміни у законодавстві України.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Організаційно-правові форми реабілітації інвалідів.
2. Професійне навчання: поняття, завдання та форми.

Варіант 2

1. Види реабілітації інвалідів, їх загальна характеристика.
2. Правовий статус інвалідів.

Варіант 3

1. Джерела фінансування реабілітації інвалідів, порядок їх формування.
2. Медична реабілітація інвалідів: загальна характеристика.

Варіант 4

1. Система державних органів у сфері реабілітації інвалідів.
2. Санаторно-курортне лікування інвалідів.

Варіант 5

1. Роль громадських організацій інвалідів у сфері реабілітації інвалідів.
2. Правове регулювання працевлаштування інвалідів.

Варіант 6

1. Загальна характеристика та особливості правового регулювання праці інвалідів.
2. Центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів: склад та повноваження.

Варіант 7

1. Працевлаштування інвалідів: поняття, завдання та форми.
2. Порядок забезпечення інвалідів автомобілями.

Варіант 8

1. Поняття і види реабілітації інвалідів.
2. Система навчальних закладів для навчання (освіти) інвалідів.

Варіант 9

1. Індивідуальна програма реабілітації інвалідів.
2. Протезно-ортопедичне обслуговування інвалідів.

Варіант 10

1. Пенсії по інвалідності для окремих категорій громадян.
2. Організація, компетенції і склад медико-соціальної експертної комісії (МСЕК).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція України*: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. — К.: Україна, 1996.
2. *Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування*: Прийнято ВР України 14 січня 1998 р. // Уряд. кур'єр. — 1998. — 19 лют. (№ 33–34).
3. *Закон України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”* від 5 жовтня 2000 р. // Офіц. вісн. України. — 2000. — 17 листоп. (№ 44).
4. *Закон України “Про пенсійне забезпечення”* від 15 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 3. — Ст. 10, 11.
5. *Закон України “Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького та рядового складу органів внутрішніх справ”* від 9 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 29. — Ст. 399.
6. *Закон України “Про пенсії за особливі заслуги перед Україною”* від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 35. — Ст. 289.
7. *Закон України “Про соціальний правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”* від 20 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 5. — Ст. 190.
8. *Закон України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”* від 19 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 13. — Ст. 178.
9. *Закон Української РСР “Про основи соціальної захищеності інвалідів”* від 21 березня 1991 р. // Закони України. — К., 1996. — Т. 1.
10. *Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”* від 22 жовтня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 45. — Ст. 425.
11. *Закон України “Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування”* від 26 червня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 37. — Ст. 237.
12. *Закон України “Про наукову та науково-технічну діяльність”* від 1 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 2–3. — Ст. 20.

13. *Митний кодекс України* // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 16. — Ст. 203.
14. *Закон України “Про основні принципи соціального захисту ветеранів війни та інших громадян похилого віку в Україні”* від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 4. — Ст. 18.
15. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”* від 23.09.99 № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 46–47.
16. *Закон України “Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне страхування від нещасного випадку на виробництві”* від 22.02.2001 №10–15 // Офіц. вісн. України. — 2001. — 6 квіт. (№ 12).
17. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витрат, зумовлених народженням та похованням”* від 18 січня 2001 р. № 2213-III // Праця і зарплата. — 2001. — № 8 (252).
18. *Закон України “Про загальну середню освіту”* від 13 травня 1999 р. № 651-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 28. — Ст. 230.
19. *Закон України “Про позашкільну освіту”* від 22 червня 2000 р. № 1841-III.
20. *Закон України “Про професійно-технічну освіту”* від 10 лютого 1998 р. № 103/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 32. — Ст. 215.
21. *Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”* від 19.11.92 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 4. — Ст. 19.
22. *Закон України “Про зайнятість населення”* від 1 березня 1991 р. № 803-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 14. — Ст. 170.
23. *Кодекс законів про працю України: Затв. Законом від 10 грудня 1971 р. № 322-VII* // Відомості Верховної Ради України. — 1971. — Додаток до № 50. — Ст. 375.
24. *Закон України “Про охорону праці”* від 14 жовтня 1992 р. № 1994-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 49. — Ст. 668.

25. *Положення* про Пенсійний фонд України: Постанова КМ України від 1 червня 1994 р. № 345 // ЗП України. — 1994. — № 9. — Ст. 229.
26. *Положення* про Міністерство праці та соціальної політики України: Указ Президента України від 30 серпня 2000 р. № 1035/2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — 5 верес. (№ 35).
27. *Типове положення* про головне управління праці та соціального захисту населення обласної, Київської міської державної адміністрації управління праці та соціального захисту населення, Севастопольської міської державної адміністрації управління праці та соціального захисту населення, районної, районної в містах Києві та Севастополі державної адміністрації: Постанова КМ України від 29 вересня 2000 р. № 1498 // Офіц. вісн. України. — 2000. — 20 жовт. (№ 40).
28. *Про основні напрями* соціальної політики на період до 2004 р.: Указ Президента України від 24 травня 2000 р. № 717/2000 // Уряд. кур'єр. — 2000. — 31 трав. (№ 97).
29. *Про порядок* забезпечення допомогами з державного соціального страхування: Постанова КМ України № 571 від 27 квітня 1998 р. // ЗП України. — 1998. — № 8. — 571.
30. *Правила* обчислення загального трудового стажу при призначенні працівникам допомог по тимчасовій непрацездатності: Постанова КМ України від 19 жовтня 1998 р. № 1658 // Уряд. кур'єр. — 1998. — № 208.
31. *Про обчислення* розміру допомог по тимчасовій непрацездатності: Постанова КМ України № 571-98 від 27 квітня 1998 // ЗП України. — 1998. — № 8. — 571.
32. *Порядок* виплати пенсій та грошової допомоги за згодою пенсіонерів та одержувачів допомоги через їх поточні рахунки у банківських установах пенсіонерів: Постанова КМ України від 30 серпня 1999 р. № 1596 // Уряд. кур'єр. — 1999. — 7 верес. (№ 166).
33. *Перелік* видів оплати праці та інших виплат, на які не нараховуються страхові внески і які не враховуються при визначенні середньомісячного заробітку для обчислення пенсій: Постанова КМ України від 18 травня 1998 р. № 697 // Офіц. вісн. України. — 1998. — № 20. — С. 741.
34. *Про порядок* підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: Постанова КМ України від 12 серпня 1993 р. № 637 // ЗП України. — 1993. — № 12.

35. *Типове* положення (взірець) про відділення соціальної допомоги вдома: Затв. наказом Міністерства соціального захисту населення України від 01.04.97 № 44 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
36. *Положення* про систему експертизи по встановленню причинного зв'язку хвороб, інвалідності і смерті з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих чинників внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України і Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 30.05.97 166/129 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
37. *Положення* про лікарсько-трудова комісію: Затв. наказом Державного департаменту України з питань виконання покарань та Міністерства охорони здоров'я України від 18 січня 2000 р. № 316 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
38. *Про порядок* встановлення медико-соціального експертним носіям втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.11.95 № 212 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
39. *Про схвалення* концепції ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2000 № 1545 // Соц. захист. — 2001. — № 11.
40. *Положення* про порядок бронювання на підприємствах, в організаціях і установах робочих місць для працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.98 № 578 // Уряд. кур'єр. — 1998. — 7 трав. (№ 85–86).
41. *Перелік* документів, на підставі одного з яких надаються пільги, передбачені Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.94 № 94 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
42. *Порядок* надання щомісячної грошової допомоги малозабезпеченій особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, який за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за ним:

- Затв. постановою КМУ від 02.08.2000 № 1192 // Офіц. вісн. України. — 2000. — 18 серп.
43. *Порядок* надання і розміри грошових компенсацій вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян: Затв. постановою КМУ від 03.04.95 № 236 // Уряд. кур'єр. — 1995. — 8 квіт. (№ 53).
 44. *Типове положення* про будинок дитини: Затв. наказом МОЗ України від 18.05.98 № 123 // Офіц. вісн. України. — 1998. — 25 черв.
 45. *Типове положення* про центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів: Затв. наказом Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Фонду України соціального захисту інвалідів від 11.06.99 № 96/187/146/55 // Офіц. вісн. України. — 1999. — 16 лип. (№ 26).
 46. *Про затвердження Інструкції* про порядок забезпечення населення України протезно-ортопедичними виробами: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 09.03.2000 № 53 // Офіц. вісн. України. — 2000. — 2 черв. (№ 21).
 47. *Про забезпечення* інвалідів автомобілями “Таврія” з ручним керуванням: Постанова КМУ від 22.08.94 № 575 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
 48. *Положення* про виплату інвалідам компенсації на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування: Затв. постановою КМУ від 17.03.98 № 296 // Уряд. кур'єр. — 1998. — 2 квіт. (№ 62–63).
 49. *Про безплатний* проїзд пенсіонерів на транспорті загального користування: Постанова КМУ від 17.05.93 № 354 // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 11.
 50. *Законодавство* України про пенсійне забезпечення // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 1996. — № 4.
 51. *Законодавство* України про пільги громадян України // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 2000. — № 2.

Навчальна

52. *Сирота І. М.* Право пенсійного забезпечення в Україні: Курс лекцій. — К.: Юрінком інтер, 1998.
53. *Сирота І. М.* Право соціального обслуговування в Україні. — Харків: Одиссей, 2000.

54. *Сирота И. М.* Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: Науч.-практ.. комментарий. — Харьков: Одиссей, 1999.
55. *Тучкова Э. Г.* Право социального обеспечения: Учеб.-метод. пособие. — М., 1995.

Монографії, статті, коментарі

56. *Андрій В. М.* Класифікація і юридичне значення трудового стажу в праві соціального забезпечення // *Право України.* — 1997. — № 5.
57. *Андрій В. М.* Особливості підтвердження стажу за показаннями свідків // *Соц. захист.* — 1997. — № 1.
58. *Тучкова Э. П., Захаров М. А.* Социальное обеспечение и обслуживание пенсионеров. — М.: Наука, 1988.
59. *Сташків Б. І.* Соціальному обслуговуванню — законодавче закріплення // *Право України.* — 1997. — № 10.
60. *Алешина, Бобко.* Справочное пособие по социальной работе. — М., 1997.
61. *Егорова А.* Социально-трудовая реабилитация инвалидов и престарелых. — М., 1998.
62. *Піковий М.* Соціальне обслуговування одиноких непрацездатних громадян // *Соц. захист.* — 2001. — № 4.
63. *Лесик В.* Захист права та інтересів інвалідів на варті соціального захисту інвалідів // *Соц. захист.* — 2001. — № 3.
64. *Качан Л.* Державні гарантії соціального захисту ветеранів та інвалідів ВВВ 1941–1945 // *Соц. захист.* — 2001. — № 5.
65. *Сташків Б.* Правове регулювання праці інвалідів // *Соц. захист.* — 2001. — № 6.
66. *Сташків Б.* Професійна реабілітація інвалідів // *Соц. захист.* — 2001. — № 1.
67. *Сташків Б.* Державні органи України, які здійснюють управління у сфері соціального забезпечення інвалідів // *Соц. захист.* — 2001. — № 7.
68. *Шумна Л.* Правове регулювання пенсійного забезпечення інвалідів-чорнобильців // *Соц. захист.* — 2001. — № 4.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Правові питання реабілітації інвалідів”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Правові питання реабілітації інвалідів”	4
Контрольні питання	10
Вказівки до виконання контрольної роботи	14
Завдання для контрольних робіт	14
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. М. Гримаська
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1120

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП